

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 852/2015-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Sergeja Kohuta a Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti HYDROTEAM, spol. s r. o., Varšavská 3, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Dopirákom, Lermontovova 14, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 15 Cb 6/1994 z 27. júna 2012, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Cob 364/2012 zo 6. februára 2014 a porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Obdo 36/2014 z 30. septembra 2014, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti HYDROTEAM, spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. januára 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti HYDROTEAM, spol. s r. o., Varšavská 3, Bratislava (ďalej len „sťažovateľka“, v citáciách aj „sťažovateľ“), zastúpenej advokátom JUDr. Jozefom Dopirákom, Lermontovova 14, Bratislava, z ktorej obsahu vyplýva, že namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 15 Cb 6/1994 z 27. júna 2012 (ďalej aj „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Cob 364/2012 zo 6. februára 2014 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Obdo 36/2014 z 30. septembra 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka ako objednávateľka uzatvorila so zhotoviteľom zmluvu o dielo, predmetom ktorej bolo vykonanie inžiniersko-geologického prieskumu pre projekt výstavby kanalizácie a čističky odpadových vôd zhotoviteľom a zaplatenie dohodnutej ceny 150 000 Sk objednávateľkou. Vzhľadom na skutočnosť, že podľa sťažovateľky inžiniersko-geologický prieskum neposkytol podklady pre založenie stavieb, sťažovateľka ako objednávateľka zaplatila zhotoviteľovi len sumu zodpovedajúcu čiastkovému plneniu. Zhotoviteľ sa návrhom doručeným okresnému súdu 1. februára 1993 domáhal od sťažovateľky (objednávateľky) zaplatenia sumy 3 817,30 € s úrokom z omeškania 0,5 % denne od 5. januára 1993 do zaplatenia a náhrady trov konania. Podaním z 8. júna 1993 zhotoviteľ vzal návrh na začatie konania späť v časti 1 695,08 € a požiadal o zastavenie konanie v tejto časti z dôvodu, že sťažovateľka uhradila zhotoviteľovi uvedenú sumu 4. júna 1993.

Okresný súd rozsudkom sp. zn. 15 Cb 6/1994 z 1. decembra 2010 konanie v časti 1 695,08 € zastavil, návrh zhotoviteľa vo zvyšku zamietol, zároveň sťažovateľke priznal náhradu trov konania a zhotoviteľa zaviazal nahradiť štátu trovy konania. Krajský súd v odvolacom konaní uznesením sp. zn. 1 Cob 34/2011 zo 16. novembra 2011 označený rozsudok prvostupňového súdu zrušil v časti, v ktorej bol návrh zhotoviteľa zamietnutý, a vrátil vec v tejto časti okresnému súdu na ďalšie konanie.

Po vrátení veci na ďalšie konanie okresný súd napadnutým rozsudkom zaviazal sťažovateľku zaplatiť zhotoviteľovi sumu 2 122,22 € s úrokom z omeškania 10,5 % ročne, a to zo sumy 3 817,30 € od 5. januára 1993 do 4. júna 1993 a zo sumy 2 122,22 € od 5. júna 1993 až do zaplatenia, v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku, návrh v časti úroku z omeškania 172 % ročne zamietol, sťažovateľku zaviazal nahradiť zhotoviteľovi trovy konania v sume 3 296,75 € a štátu trovy konania v sume 199,84 €. Krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil v zaväzujúcej časti, odvolanie zhotoviteľa v zamietajúcej časti odmietol a zhotoviteľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol a zhotoviteľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

Sťažovateľka tvrdí, že „súd prvého stupňa dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V odvolaní sťažovateľ taktiež uviedol, že navrhovateľ nedodal záverečnú správu podrobného inžinierskogeologického prieskumu, ktorá mala určiť inžinierskogeologické pomery všetkých stavieb, resp. stavebných objektov popísaných, zakreslených v zadaní stavby tak, aby boli spoľahlivým podkladom pre bezpečný a ekonomický návrh založenia týchto stavieb vrátane čerpacích staníc. Záverečná správa navrhovateľa nespĺňala potrebné odborné náležitosti a teda bola dodaná s vadami, ktoré sťažovateľ ako objednávateľ reklamoval u navrhovateľa listami zo dňa 21. 12. 1992, 28. 12. 1992 a 17. 04. 1993 a žiadal ich o odstránenie. Navrhovateľ listom zo dňa 08. 01. 1993 odmietol vady diela odstrániť, preto sťažovateľ ako objednávateľ uplatnili primeranú zľavu z ceny diela v súlade s ust. § 436 ods. 2 Obchodného zákonníka,

a to vo výške nákladov, ktoré vynaložil u iného zhotoviteľa na dopracovanie diela, resp. odstránenie väd diela. Závery znaleckých posudkov podaných v konaní pred súdom prvého stupňa považujú za nespornú a preukázanú skutočnosť, že čerpace stanice tvoria súčasť kanalizácie akcie [REDACTED], kanalizácia a ČOV, a to na základe zadania stavby a túto skutočnosť nespochybňoval ani navrhovateľ v priebehu konania. Sťažovateľ poukázal taktiež na závery znalca [REDACTED] a obsah výpovede [REDACTED], ktorí konštatovali, že záverečná správa inžinierskogeologického prieskumu nedáva dostatočný podklad na vypracovanie projektu založenia piatich čerpacích staníc.“.

Podľa sťažovateľky krajský súd „vychádzal zo skutkových zistení, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov prvostupňového súdu a sám nevykonal žiadne iné dôkazy a ani nepripustil dôkazy navrhované sťažovateľom, hoci § 213 ods. 4 O. s. p. mu to umožňuje, čím zaťažil konanie tzv. inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a z toho vyplývajúce nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom. ... rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplného ako aj nesprávne zisteného skutkového stavu a preto bolo porušené právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.“.

Sťažovateľka namieta, že „Uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 Obdo 36/2014, Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 364/2012-752 zo dňa 6. 2. 2014 a ako vyplýva z nižšie uvedeného aj rozsudkom prvostupňového súdu Okresného súdu III č. k. 15 Cb 6/1994-696 zo dňa 27. 6. 2012, bolo porušené ústavné právo sťažovateľa na spravodlivý proces, nakoľko došlo k nesprávnemu zisteniu skutkového stavu a nevykonaniu navrhovaných dôkazov zo strany sťažovateľa. Na základe uvedeného namietame, že konaním a rozhodovaním prvostupňového súdu ako aj súdu odvolacieho a dovolacieho bolo v dôsledku ich arbitrárneho postoja k návrhom sťažovateľa zasiahnuté do práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie. Prvostupňový súd ako aj odvolací súd tým, že nevezal do úvahy nezrovnalosti a rozpornosť tvrdení znalcov, na ktoré sťažovateľ poukázal vo svojich ústnych a písomných podaniach v predmetnej veci porušili jeho právo na presvedčivé súdne rozhodnutie, čím zasiahli do jeho ústavného práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“.

Sťažovateľka tiež namieta, že krajský súd konal v rozpore s § 214 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), keď na prerokovanie odvolania nenariadil pojednávanie, pretože podľa označeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku „... mal obligatórne nariadiť pojednávanie, pretože bolo potrebné doplniť dokazovanie, aj vzhľadom k tomu, že v prvostupňovom konaní nebolo jednoznačne preukázané, či predmetné dielo spĺňa technické požiadavky na vypracovanie projektu založenia piatich čerpacích staníc...“.

Podľa sťažovateľky porušením jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo zároveň aj k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľka sa domáha aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia, čo odôvodňuje takto: „Vzhľadom ku skutočnosti, že sťažovateľ musel v stanovenom termíne, ktorý mal dohodnutý s objednávateľom realizovať odovzdanie diela s čím sťažovateľovi vznikli dodatočné výdavky na dopracovanie diela iným zhotoviteľom a vzhľadom na neprimerane dlho trvajúci súdny spor a právnu neistotu, sťažovateľ sa dostal do finančných problémov. ... konanie nadobudlo charakter odmietnutia spravodlivosti a preto sťažovateľ žiada primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3000,- EUR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie: a) ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva alebo slobody, c) proti komu sťažnosť smeruje.

Z § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde zjavne vyplýva, že obligatórnou súčasťou návrhu na začatie konania je návrh rozhodnutia (petit), ktorého sa navrhovateľ domáha.

V sťažnosti nie je petit obsiahnutý, resp. nie je oddelený petit od jej ostatných častí, čo sťažuje vymedzenie predmetu sťažnosti. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania (okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone), pričom viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Zo sťažnosti v predloženom znení vyplýva, že neobsahuje jasný a zrozumiteľný návrh rozhodnutia (petit) a navyše vo vzťahu k namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu nie je sťažnosť odôvodnená.

Ústavný súd zdôrazňuje, že inštitút predbežného prerokovania návrhu (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde) nie je samoučelný, pretože týmto postupom sa skúmajú podmienky konania a bez ich splnenia nie je ústavný súd oprávnený vo veci konať.

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Ústavný súd nie je povinný nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach vyplývajúcich z podania sťažovateľky odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná

judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že označené nedostatky sťažnosti zakladajú dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Napriek uvedenému ústavný súd, vychádzajúc z materiálneho prístupu k ochrane základných práv a v snahe vyhnúť sa prílišnému formalizmu, v rámci predbežného preskúmania preskúmal sťažnosť aj z hľadiska existencie ďalších dôvodov uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V tejto súvislosti z obsahu sťažnosti vyvodil, že sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu a porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti preskúmal najprv tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, „... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Podľa § 201 a nasl. OSP účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje.

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľka mala v systéme všeobecného súdnictva právo podať proti napadnutému rozsudku okresného súdu účinný opravný prostriedok (odvolanie), ktorý aj využila. O odvolaní sťažovateľky bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu v súvislosti s námietkou rozhodnutia vo veci bez nariadenia pojednávania

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom

Sťažovateľka namieta, že k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (v časti garantujúcej verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo aj tým, že krajský súd rozhodol vo veci bez nariadenia pojednávania, pričom povinnosť nariadiť pojednávanie pre neho mala vyplývať z § 214 ods. 1 písm. a) OSP.

Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok ako účinný právny prostriedok ochrany základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (v časti garantujúcej verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je dostupný účastníkom súdneho konania v prípadoch, keď sa účastníkom konania odňala možnosť konať pred súdom. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 237 ods. 1 písm. f) OSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Ústavný súd v naznačených súvislostiach už viackrát vo svojej judikatúre vyslovil právny názor, podľa ktorého nevyužitie dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorým možno vytýkať odňatie možnosti konať pred súdom, vylučuje (so zreteľom na účinnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku), aby na ďalšie konanie bola prijatá sťažnosť, ktorou sa namieta odňatie možnosti konať pred súdom v občianskom súdnom konaní (m. m. II. ÚS 31/00, I. ÚS 209/05, II. ÚS 233/2010).

V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci bola sťažovateľka vzhľadom na svoju argumentáciu oprávnená uchádzať sa o ochranu svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (v časti garantujúcej verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom)

a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podaním dovolania z dôvodu namietaného odňatia možnosti konať pred súdom (pre nenariadenie pojednávania krajským súdom) v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že medzi najzávažnejšie prípady odňatia možnosti konať pred súdom možno zaradiť práve situácie, keď súd rozhodoval bez nariadenia pojednávania a neboli na to splnené podmienky, ako aj vtedy, ak účastníka na pojednávanie riadne nepredvolal alebo ak rozhodol bez toho, aby bola dodržaná zákonom ustanovená lehota na prípravu pojednávania (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 96/2010 z 20. mája 2010).

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka mohla a mala na ochranu svojich základných práv využiť dovolanie, ktoré pre ňu v okolnostiach prípadu predstavovalo účinný právny prostriedok nápravy v systéme všeobecného súdnictva. O dovolaní sťažovateľky bol oprávnený a povinný rozhodnúť dovolací súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj túto časť sťažnosti odmietol z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu nad rámec námietky rozhodnutia bez nariadenia pojednávania

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že najvyšší súd sa v dovolacom konaní nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu (dovolanie sťažovateľky proti napadnutému rozsudku krajského súdu najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol ako neprípustné, pozn.). Ústavný súd preto napadnutý rozsudok krajského súdu preskúmal z hľadiska možného porušenia sťažovateľkinho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sústredujúc sa pritom na posúdenie, či je napadnutý rozsudok krajského súdu ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnený a či ho nemožno považovať za arbitrárny.

Pri výklade základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide

o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

Sťažovateľka namieta, že napadnutým rozsudkom krajský súd porušil jej práva podľa ústavy a dohovoru tým, že neprihliadal na „*úvahy nezrovnalosti a rozpornosti tvrdení znalcov, na ktoré sťažovateľ poukázal vo svojich ústnych a písomných podaniach v predmetnej veci*“ a vychádzal z nesprávnych a neúplných skutkových zistení, ktoré mali za následok nesprávne právne posúdenie veci.

Pri preskúvaní napadnutého rozsudku krajského súdu v rámci predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právnych noriem všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

V odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu sa okrem iného uvádza:

„... Podľa právnej úpravy zmluvy o dielo obsiahnutej v Obchodnom zákonníku sa zhotoviteľ zaväzuje vykonať určité dielo a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť mu za vykonanie diela jeho cenu. Predmet diela musí byť vymedzený v zmluve o dielo a dohoda o určení predmetu diela je rozhodujúcou pre posúdenie, či zhotoviteľ svoju povinnosť

vykonať dielo splnil a či túto povinnosť splnil riadne, teda bez väd. Predmetom zmluvy o dielo tak, ako je tento vymedzený v jej čl. II bol záväzok navrhovateľa vykonať pre odporcu podrobný inžinierskogeologický prieskum pre akciu [REDACTED] - kanalizácia a ČOV. Odporca v konaní pred súdom prvého stupňa namietal, a rovnaký dôvod uviedol aj vo svojom odvolaní, že predmetom zmluvy o dielo bol taký inžinierskogeologický prieskum, ktorý by mohol byť podkladom aj pre návrh založenia stavieb čerpacích staníc tvoriacich súčasť kanalizácie akcie [REDACTED]. Odkazoval pritom na zadanie stavby akcie [REDACTED], kanalizácia a ČOV. Pri preskúmaní právneho záveru súdu prvého stupňa, odvolací súd poukazuje na skutkové závery prvostupňového súdu, ktoré tvorili podklad právneho posúdenia veci a od ktorých nemá dôvod sa odchýliť. Prvostupňový súd vychádzal pri svojich skutkových zisteniach z obsahu zmluvy o dielo a teda z jednotlivých dojednaní v nich obsiahnutých a výkladom tejto zmluvy dospel k záveru, že navrhovateľom odporcovi odovzdaná záverečná správa podrobného inžinierskogeologického prieskumu zodpovedá dielu tak, ako bolo toto vymedzené v zmluve. Pokiaľ ide o zadanie stavby akcie [REDACTED], kanalizácia a ČOV, podľa názoru odvolacieho súdu, mohol byť prostredníctvom zadania stavby určený predmet zmluvy, len ak by uvedené zadanie tvorilo neoddeliteľnú súčasť zmluvy alebo zmluva o dielo obsahovala aspoň odkaz na zadanie stavby ako jej prílohu a zo zmluvy by bolo zrejmé, že s takýmto vymedzením predmetu diela obidve zmluvné strany súhlasia. V zmluve o dielo sa však zmienka alebo odkaz na zadanie stavby akcie [REDACTED] [REDACTED], kanalizácia a ČOV nenachádza a podľa čl. VII zmluvy o dielo si účastníci vyhradili písomnú formu zmluvy, vrátane jej zmien a dodatkov.

Odvolací súd ďalej uvádza, že nárok na zaplatenie ceny diela vznikol navrhovateľovi odovzdaním záverečnej správy inžinierskogeologického prieskumu - [REDACTED] - kanalizácia a ČOV, teda vo väzbe na odovzдание predmetu diela. V zmysle ust. § 548 ods. 1 Obchodného zákonníka je objednávateľ povinný zaplatiť zhotoviteľovi cenu diela v čase dojednanom v zmluve a pre prípad, že zmluvné strany nedohodnú čas zaplatenia ceny diela, platí, že nárok na cenu diela vzniká objednávateľovi vykonaním diela, teda jeho riadnym ukončením. Účastníci si však v článku IV zmluvy o dielo dohodli, že nárok navrhovateľa na zaplatenie ceny diela vzniká po odovzdaní predmetu diela, ku ktorému podľa zhodného tvrdenia účastníkov prišlo dňa 21. 12. 1992

odovzdaním správy inžinierskogeologického prieskumu odporcovi, keďže účastníci využili svoje oprávnenie a v zmluve o dielo dohodli čas vzniku nároku na zaplatenie ceny diela odchylné od zákonnej úpravy, a to vo väzbe na odovzдание predmetu diela. Odporca sa od momentu prevzatia predmetu diela dostal do omeškania so zaplatením dohodnutej ceny diela a pokiaľ vo svojom odvolaní uvádza, že zadržal časť ceny diela dodaného s vadami až do momentu jeho riadneho vykonania a potom, čo mu navrhovateľ oznámil, že vady diela neodstráni, nechal tieto odstrániť u iného zhotoviteľa, ktorý dielo dopracoval a náklady s tým spojené si uplatnil ako zľavu z ceny diela, konštatuje odvolací súd, že z obsahu spisového materiálu neboli jednoznačne preukázané vady diela podľa obsahu uzavretej zmluvy o dielo a teda nebolo dôvodné uplatnenie si práva odporcu na zľavu z ceny diela z dôvodu väd diela.

Skutkový záver súdu prvého stupňa, že správa z inžinierskogeologický prieskumu odovzdaná odporcovi zodpovedá vymedzeniu predmetu diela podľa zmluvy o dielo nie je v rozpore s obsahom zmluvy o dielo ani závermi obsiahnutými v znaleckých posudkoch. Pri takomto skutkovom stave nie je možné súdu prvého stupňa vytknúť jeho právne posúdenie veci. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil ako vecne správny.“

Odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu a prípadne aj dovolacieho súdu), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na relevantnú časť napadnutého rozsudku okresného súdu, v ktorej sa k námietke nedostatočne zisteného skutkového stavu najmä uvádza:

«Na základe vykonaného dokazovania prvostupňový súd pri rozhodovaní vo veci samej musel vyriešiť základnú spornú otázku, a to či si zhotoviteľ splnil svoju zmluvnú povinnosť vykonať dohodnuté dielo riadne. Táto otázka bola čisto odbornou otázkou,

a preto sa prvostupňový súd pri jej riešení obracal na odborníkov z predmetného odboru geológie...

... ani jeden zo súdom oslovených odborníkov v danej odbornej oblasti prvostupňovému súdu jednoznačne túto otázku nezodpovedal. Preto prvostupňový súd obranu odporcu v časti, že čerpace stanice mali byť predmetom plnenia z predmetnej zmluvy o dielo vyhodnotil ako v konaní nepreukázanú, pretože z gramatického znenia predmetu plnenia v predmetnej zmluve o dielo... bolo zrejmé, že čerpace stanice ako také neboli výslovne v tomto dohodnutom predmete plnenia uvedené, takže odporcove tvrdenie, že čerpace stanice boli súčasťou kanalizácie a teda aj predmetom samotnej zmluvy o dielo, považoval prvostupňový súd za nepreukázané, nakoľko prvostupňový súd v tejto otázke vychádzal zo samotného gramatického výkladu predmetu diela, obsiahnutého v predmetnej zmluve o dielo, v ktorej sa terminus technicus „čerpace stanice“ neobjavuje a v konaní predložené stanoviská jednotlivých odborných subjektov neboli v tejto otázke jednoznačné.

... Prvostupňový súd nevyhodnotil predložené príkazy odporcu na úhradu... ako dôkazy, ktoré by súdu k prejednávanej veci mohli podať hodnoverné vyjadrenie, nakoľko v týchto príkazoch sa neuvádzajú dôvody zaplatenia...

Rovnako posúdil... aj písomné vyjadrenie spoločnosti... pretože išlo o stanovisko súkromnej osoby... v konaní síce vypočul [REDAKOVANÉ], vedúceho Katedry geotechniky Stavebnej fakulty STU v Bratislave... táto osoba nebola za znalca do konania pribratá.

Prvostupňový súd nevyhovел ani návrhu odporcu na preskúmanie spisu Katedrou geotechniky Stavebnej fakulty STU... nakoľko by takýto dôkaz neúmerne predlžoval súdne konania v rozpore so zásadou hospodárnosti... a navyše s ohľadom na fakt, že predmetnú otázku technického charakteru už prvostupňovému súdu zodpovedalo viaceru odborníkov z daného odboru a ich závery boli pre rozhodnutie súdu dostatočné... resp. navrhovaný dôkaz podľa názoru prvostupňového súdu nemohol do spornej veci a jej základu spočívajúceho v zodpovedaní technických údajov, vnieť iný uhol pohľadu a nemohol ani privodiť iné rozhodnutie vo veci samej.»

V nadväznosti na citované ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane uvádza, že v odôvodnení svojho rozhodnutia je všeobecný súd povinný odpovedať na konkrétne námietky účastníka konania a dať jasnú a zrozumiteľnú odpoveď

na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd ale zároveň pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Judikatúra ústavného súdu vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), v ktorej sa taktiež uvádza, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (Garcia Ruiz c. Španielsku z 21. 1. 1999). Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. 4. 1993, II. ÚS 410/06).

Ústavný súd zastáva názor, že krajský súd vychádzal pri rozhodovaní vo veci správne z obsahu zmluvy o dielo, pričom náležitým spôsobom vyložil, za splnenia akých podmienok by bolo zadanie stavby a v jej rámci aj čerpace stanice možné považovať za predmet zmluvy o dielo (ak by zadanie tvorilo neoddeliteľnú súčasť zmluvy o dielo alebo táto zmluva by obsahovala aspoň odkaz na zadanie stavby, ako jej prílohu a súhlas zmluvných strán), pričom dôvody, o ktoré svoj záver oprel, sa ústavnému súdu javia ako logické a obhájiteľné.

Záveru okresného súdu vyjadrené v napadnutom rozsudku, ktoré sa týkajú základnej spornej otázky medzi účastníkmi konania, spočívajúce v odpovedi na otázku, či čerpace stanice boli súčasťou dohodnutého predmetu diela, logicky vyplynuli z vykonaného dokazovania (a to tak zo znaleckých posudkov, ako aj z výkladu obsahových ustanovení samotnej zmluvy o dielo), majú v ňom teda oporu a nevykazujú podľa názoru ústavného súdu znaky svojvôle či neodôvodnenosti. Napadnutý rozsudok krajského súdu, v ktorom sa tento plne stotožnil so závermi okresného súdu, je preto podľa názoru ústavného súdu

dostatočne odôvodnený, a preto nie je oprávnený ani povinný s poukazom na svoje postavenie tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04).

K námietke sťažovateľky týkajúcej sa hodnotenia dôkazov ústavný súd ďalej zdôrazňuje, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov všeobecným súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. V konečnom dôsledku všeobecný súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako a s akým výsledkom má z hľadiska pravdivosti ten-ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 204/2009).

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku zreteľne a zrozumiteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré krajský súd rozsudok okresného súdu potvrdil. Napadnutý rozsudok krajského súdu nemožno preto považovať za svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný, pretože krajský súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov vo veci sťažovateľky neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia všeobecného súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06). Z uvedeného dôvodu ústavný súd nezistil takú príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a sťažovateľkou namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie. Sťažnosť v tejto časti preto ústavný súd v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.4 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým rozsudkom okresného súdu

Z už citovaného čl. 48 ods. 2 ústavy vyplýva, že popri základnom práve na verejné prerokovanie veci v prítomnosti účastníkov konania a ich práve vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom garantuje tiež základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

Aj keď s'ťažovateľka primárne namieta porušenie svojho základného práva na verejné prerokovanie veci v jej prítomnosti účastníkov a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom (porušenie týchto práv namieta v spojitosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ku ktorému ústavný súd zaujal postoj v časti II.2 tohto uznesenia, z príslušnej časti odôvodnenia s'ťažnosti (*„Vzhľadom ku skutočnosti, že s'ťažovateľ musel v stanovenom termíne, ktorý mal dohodnutý s objednávateľom realizovať odovzdanie diela s čím s'ťažovateľovi vznikli dodatočné výdavky... a vzhľadom na neprimerane dlho trvajúci súdny spor a právnu neistotu, s'ťažovateľ sa dostal do finančných problémov...“*) sa dá usudzovať, že namieta aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd uvádza, že vo svojej konštantnej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte trvalo (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase, keď došla s'ťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde) bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02).

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 1 Cob 364/2012 zo 6. februára 2014 v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 15 Cb 6/1994 z 27. júna 2012 nadobudol právoplatnosť 21. marca 2014, t. j. týmto dňom bolo zároveň právoplatne skončené konanie vo veci sťažovateľky. Sťažovateľka doručila svoju sťažnosť ústavnému súdu až 14. januára 2015, t. j. v čase, keď k porušovaniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov na okresnom súde ani na krajskom súde nemohlo dochádzať, keďže konanie bolo právoplatne skončené. Z uvedeného vyplýva, že konanie o tejto časti sťažnosti pred ústavným súdom už nebolo a nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03). Ústavný súd preto aj túto časť sťažnosti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.5 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Sťažovateľka namieta tiež porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, aj keď túto časť sťažnosti vôbec neodôvodňuje. Za týchto okolností by vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru ústavný súd mohol túto časť sťažnosti odmietnuť bez ďalšieho pre nesplnenie prepísaných náležitostí. Napriek tomu ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu aj z vecného hľadiska.

Pri vymedzení rozsahu vecného prieskumu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, v zmysle ktorého pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08). Z uvedeného právneho názoru vyplýva, že porušenie svojich práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu mohla sťažovateľka namietať v konaní pred ústavným súdom v zásade len z dôvodov, ktoré uviedla v dovolaní

proti napadnutému rozsudku krajského súdu. Pri preskúmaní napadnutého uznesenia sa ústavný súd preto sústredil na posúdenie, ako sa najvyšší súd vysporiadal s dovolacími námietkami sťažovateľky [napadnutý rozsudok krajského súdu je nedostatočne odôvodnený a spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP].

V relevantnej časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa uvádza:

„Dovolací súd najskôr skúmal, či sú splnené zákonné podmienky stanovené Občianskym súdnym poriadkom osobitne pre prípad, že dovolanie smeruje proti napadnutému rozsudku. Z ust. § 238 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že pokiaľ odvolací súd rozhodol rozsudkom, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnutý zmeňujúci rozsudok. Rozhodnutie odvolacieho súdu v prejednávanej veci je rozhodnutím potvrdzujúcim.

Podľa ustanovenia § 238 ods. 3 písm. a) O. s. p. dovolanie možno podať proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vtedy, ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu. Pretože odvolací súd prípustnosť dovolania svojím výrokom nezaložil, je nepochybné, že o tento prípad v prejednávanej veci nejde.

Dovolanie žalovaného by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesné prípustné, iba ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. O vadu tejto povahy ide, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Žalovaný existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 písm. a/ až g/ O. s. p. netvrdil a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní ani nevyšli najavo. Dovolanie teda ani z uvedených dôvodov nie je prípustné.

V súvislosti s tvrdeným nedostatočným odôvodnením rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd konštatuje, že pokiaľ dovolateľ namieta, že súdy rozhodli bez úplných skutkových podkladov, prípadne že zistené skutočnosti nesprávne vyhodnotili alebo že

dospeli k nesprávnym skutkovým zisteniam a tieto po právnej stránke nesprávne posúdili, ide o námietky, ktoré ani v prípade, že by boli opodstatnené (dovolací súd sa ich dôvodnosťou nezaoberal) by nenasvedčovali o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 O. s. p. zakladajúcej prípustnosť ich dovolania podľa tohto ustanovenia. Osobitne k námietke dovolateľa, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), je potrebné uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia (viď R 54/2012).

Kedže prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky odmietol dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania (z procesných dôvodov) sa nezaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.“

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom zaoberal kľúčovými dovolacími námietkami, ktoré sťažovateľka uplatnila vo svojom dovolaní, pričom právne závery, ktoré k nim zaujal, sú primeraným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní aplikoval. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nesignalizuje takú príčinnú súvislosť medzi ním a sťažovateľkou označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd poukazuje na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľkou, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľke k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala reálnu možnosť na to, aby ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol vysloviť ich porušenie. Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol aj túto časť sťažnosti ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2015